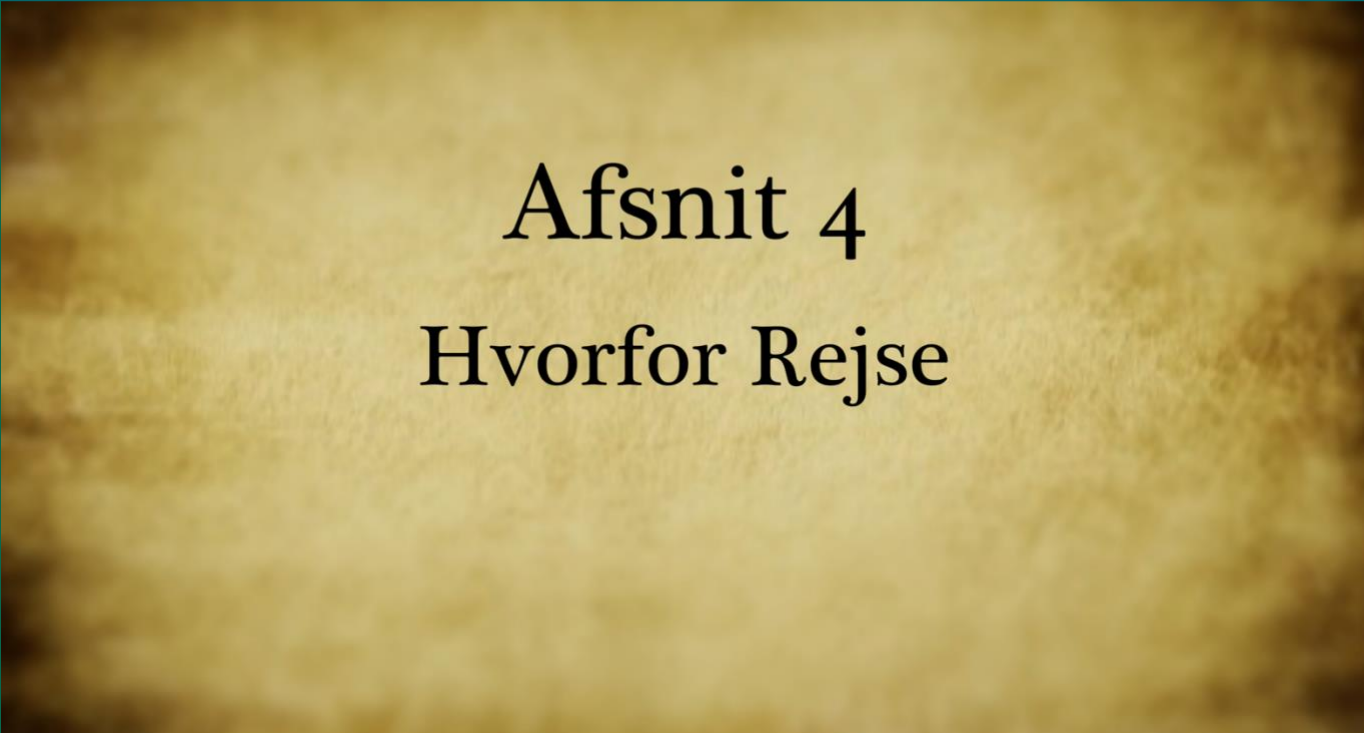

GRÆNSELAND & IDENTITET

Med støtte fra

Kulturministeriets og Folketingets pulje til markering af Genforeningsjubilæet 2020,
Traugott Møllers Fond, Alving Fonden, Bestles Fond
Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond, Konsul George Jorck og hustru Emma Jorck's Fond

Afsnit 4 Hvorfor Rejse

Undervisningsmateriale

Mette Damgaard Jørgensen & Dennis Hornhave Jacobsen

© FALIHOS & Projekt M

Afsnit 4: Hvorfor rejse?

For de fleste af os, der bor i nutidens sikre Danmark, er turistrejser den mest almindelige grund til at rejse, hvis man ikke regner pendlere med. Ifølge turismeforskeren Anders Sørensen er der tale om turisme, når disse ting er opfyldt:

- Man rejser væk fra sit hjem og der, hvor man bor.
- Et længere eller kortere ophold et eller flere steder.
- Opholdet har begrænset varighed, fordi personen har tænkt sig at rejse hjem igen.
- De penge, der anvendes på opholdet, er taget med hjemmefra og ikke tjent det sted, man besøger.

En turist kan rejse inden for landets grænser eller udenfor, men det er ret nyt, at almindelige mennesker har penge og fritid nok til at være turister. Det var først i løbet af 1960'erne, hvor velfærdsstaten blev udbygget, kvinderne kom på arbejdsmarkedet og flyrejserne blev billigere, at masseturismen opstod. Siden er turistindustrien vokset kraftigt i form af flere rejser, der går længere væk.

Det er dog ikke alle, der har samme muligheder. Den polske samfundsteoretiker Zygmund Bauman mener, at turisten blot er et af mange tegn på, at hele samfundet og den enkeltes liv kan ændres hele tiden - man kan skifte ud i sine venner og ændre sine relationer, flytte og i det hele taget købe og forbruge nye ting - ligesom man kan forbruge en oplevelse som turist til en fjern rejsedestination. Han mener derfor, at det moderne menneske kan beskrives som en forbruger, der hele tiden er i bevægelse - enten i form af en fysisk rejse - eller i form af at noget af det, man plejer at omgås bliver skiftet ud.

Det er dog ikke alle, som kan gøre brug af alle mulighederne i den globaliserede verden - og Bauman, skelner derfor mellem den, der kan - **turisten** - , og den der ikke har mulighed og som ikke kan, men er tvunget til at bevæge sig - **vagabonden**. Både turisten og vagabonden er i konstant bevægelse på den ene eller den anden måde. Men mens "turisten" gør brug af alle de muligheder, verden tilbyder, er "vagabonden" nødt til at kæmpe for at overleve.

Baumans beskrivelser af samfundet, og af turister og vagabonder, er fra en tid efter grænsedragningen, hvor verden på mange måder er kommet til at se anderledes ud. Fx kunne man dengang ikke rejse frit på samme måde, som vi kan i dag. I perioden fra 1864 - 1920 risikerede unge dansksindede mænd at blive indkaldt til krig for en tysk nation, de ikke følte sig som en del af. Det kunne de undgå ved at søge dansk statsborgerskab, men så skulle de forlade landsdelen og aldrig vende tilbage. Det gjorde mange fordi de håbede, at området de boede i igen ville blive en del af den danske nation, så de kunne vende tilbage. Imens de var udvist valgte nogen dog at snige sig tilbage over grænsen for at besøge sin familie eller arbejde illegalt på deres egen eller andres gårde. Grundene til at rejse var derfor på mange måder anderledes dengang end i dag. Alligevel kan der være eksempler som minder om hinanden.

Kilder

Historie	Samfundsfag
Kilde 1: Uddrag af Hans Kraus erindringer (fra "Det lyder som et eventyr" s.26-27) fra sin barndom, hvor tyske (preussiske) gendarmere besøgte naboen Anders Nielsen som var udvist, men alligevel arbejdede på sin gård. <i>"I sommeren 1867 indtraf en dag en begivenhed, som har prentet sig mit hjerte med uudslettelig skrift. Jeg gik ude i gården og legede. Pludselig ser jeg, at derovre fra hovedlandevejen kommer fire gendarmere, tre til hest og en til fods. De stillede deres kurs lige mod vores nabo, Anders Nielsen, som gik og slog havre på skår i sin mark. Aldrig så snart han fik øje på pikkelhuerne [preussisk hovedbeklædning], før han smed leen og gav sig til at løbe, alt hvad han kunne, over mod vor gård og gennem gården ind i den store kørelade, hvor han gemte sig under noget halm. Jeg løb forskrækket ind i køkkenet til min moder, og inden vi så os om, var gården omringet af de fire gendarmere. De tre ryttere holdt vagt omkring gården, de to af dem ved hver sin ladeport; thi de havde åbenbart gennem en smøge lagt mærke til, at synderen var smuttet ind i laden. Fogedgendarmen [lederen af gruppen] kom ind til moder og spurgte, om hun havde set Anders Nielsen. Hun svarede pligtskyldigt nej. Der står ganske vist i det ottende bud [i biblen], at man ikke må lyve; men dette bud eksisterede slet ikke over for tyskerne. Jeg var krøben op på en bænk bag ved køkkenbordet, og her stod jeg bogstavelig og rystede, da jeg hørte sablens klirren på brostenene, idet jeg ikke kunne begribe, hvad alt dette skulle betyde. Min barnlige fantasi</i>	Kilde 1: Billede af en tropeø (Af: Pedroflores1 - Own work, CC BY-SA 4.0, https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=55049928)

forstillede sig det værste. Vor pige ... som var beskæftiget med ølbrygning i det østre hus, og som havde været ude at vinke [advare] Anders Nielsen, nægtede naturligvis lige så bestemt at vide noget om hans tilstedeværelse i gården. Fogedgendarmen gik inden for i døren i stald og lade og så sig omkring, men foretog ellers ingen husundersøgelse. - Efter at have holdt vagt endnu nogen tid, begav de sig alle fire slukørede bort.

[...]

Anders kom med stort besvær frem fra sit skjul, skælvende over hele legemet; thi han havde ligget i den dødeligste angst for, at gendarmene skulle komme ind i laden og stikke med sablerne i halmen efter ham.”

Kilde 2: Uddrag - 00.00- 02.33 af filmen

Hvorfor rejse?

Kilde 1: Uddrag - 02.32-04.40 - af filmen

Hvorfor rejse?

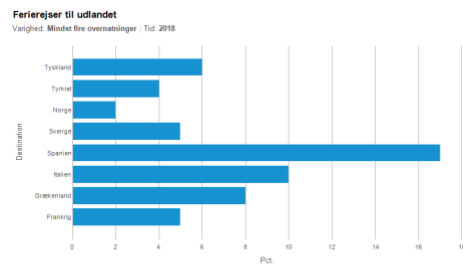

Kilde 3: Uddrag - 02.32-04.40 - af filmen

Hvorfor rejse?

Kilde 3: Danmarks statistik - turisme i Danmark

Ferierejser
Tid: 2018 | Enhed: pct.

<https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/erhvervslivets-sektorer/turisme/ferie-og-forretningsrejser>

Ferierejser
Tid: 2018 | Enhed: pct.

	Danmark	Verden udenfor Danmark
Mindre end fire overnatninger		
Sommerhus	10	3
Badeferie (sol, strand og vand)	33	47
Storbyferie (shopping, kultur, cafémiljø)	--	--
Naturferie (oplevelse og opholde sig i naturen)	--	--
Besøge familie eller venner	53	45
Eventrejse (sport- eller koncertarrangementer)	--	--
Mindst fire overnatninger		
Sommerhus	19	5
Badeferie (sol, strand og vand)	54	78
Storbyferie (shopping, kultur, cafémiljø)	--	--
Naturferie (oplevelse og opholde sig i naturen)	--	--
Besøge familie eller venner	24	14
Eventrejse (sport- eller koncertarrangementer)	--	--

Aktiviteter

Historie

Til kilde 1:

- Genfortæl beretningen for din sidemakker med dine egne ord, så du er sikker på, du har forstået indholdet. Skift eventuelt med din makker halvvejs.

Samfundsfag

Til kilde 1:

- Lav et overblik over de rejser, du har været på i løbet af det sidste år - du skal inddrage ind- og udlandsrejser. Beskriv følgende:

- Diskuter i klassen: hvorfor var det vigtigt for gendarmene at få fat i Anders Nielsen? - Hvad ville der ske, hvis de så igennem fingre med personer som trodsede lovgivningen? - Hvordan kan det være, at Anders Nielsen ikke respekterer loven og bliver væk fra sin gård? - Skriv en ny beretning, hvor du indtager gendarmenes perspektiv - du vælger selv om du er fogedgendarmen eller en af de andre. - Handlingsforløbet skal stemme overens med det, der er beskrevet i kilden, men beretningen skal indeholde en beskrivelse af: Hvad du oplever, hvad du tænker i situationen og hvorfor det er vigtigt for dig at fange Anders Nielsen. - Alternativt løsningsforslag: Lav beretningen som et hørespil og indtal den som monolog. Du kan fx bruge programmet Soundation som kan findes på www.Skoletube.dk	- Hvad var rejsens formål - Hvem rejste du med? - Diskuter hvilken betydning det har for værtslandets kultur, at de modtager mange rejsende. - Diskuter hvad det betyder for dig, at du er en rejsende.
Til kilde 2: - Se uddraget af filmen Hvorfor rejse? - Lav en liste over de begrundelser, speakereren giver for at rejse. - Med din viden om tiden og det du har arbejdet med tidligere, hvorfor tror du så folk rejste, selvom det kunne være farligt? - Hvorfor var det vigtigt for gendarmene at hindre udvandrere i, at besøge deres familier?	Til kilde 2: - Se uddraget af filmen Hvorfor rejse? - Lav en liste over de begrundelser elevambassadørerne giver for at rejse. - Brug begreberne turist og vagabonden + dit eget begreb fra forrige opgave til at beskrive forskelle og ligheder mellem Hans Krau og elevambassadørernes

- Er der noget ved Hans Kraus rejse som minder om rejser, du har været på? Hvordan? - Hvordan adskiller Hans Kraus rejse sig fra rejser, du har været på? - Som det er nævnt i teksten beskriver turisten og vagabonden en senere tid end den, hvor Hans Kraus levede. Hvis du skulle tilføje et ord, som beskriver Kraus måde at rejse, hvad kunne det så være?	begrundelser og muligheder for at rejse.
Til kilde 3: - Se uddraget af filmen Hvorfor rejse? - Lav en liste over de begrundelser elevambassadørerne giver for at rejse. - Brug begreberne turist og vagabonden + dit eget begreb fra forrige opgave til at beskrive forskelle og ligheder mellem Hans Kraus og elevambassadørernes begrundelser og muligheder for at rejse.	Til kilde 2: Statistik - Aflæs statistikken: Hvilke rejsedestinationer var danskernes mest foretrukne. - Hvad tror du formålet var med destinationerne - og hvorfor? - Aflæs statistik b: Beskriv formålene med rejserne - Analyser ved hjælp af Baumans begreber: vagabond og turist - er de danskerejsende vagabonder eller turister? Hvad vil Bauman sige til statistikken? - Giv eksempler på andre typer af rejsende, som ikke optræder i statistikken.

Evaluerings/produktorientering

Inden man tager ud at rejse skal der være styr på det, man skal bruge imens man er af sted, men hvad skal med og hvor meget? Skal man have varmt tøj eller badeshorts? Og hvordan sikrer man sig, at der er mad nok til rejsen, hvis ikke der står en buffet klar på hotellet, når man kommer frem? Hvordan kufferten skal pakkes handler med andre ord om, hvad formålet med rejsen er.

Kufferten skal pakkes

- Pak en kuffert, der passer til din seneste rejse
- Pak en kuffert, der passer til henholdsvis turistens, vagabondens og Hans Kraus måde at rejse.
- Sammenlign alle kufferterne; hvad er ens og hvordan adskiller de sig fra hinanden?
- Hvis du ikke har tid og mulighed for at løse opgaven ved fysisk at pakke fire kufferter, kan du gøre det digitalt ved at lave en billedcollage.
- Diskuter: Hvad ville der ske, hvis de byttede kuffert?